

Voorjaarsnota 2016

Inhoudsopgave Voorjaarsnota

Inhoudsopgave Voorjaarsnota.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Samenvatting.....	7
3. Ontwikkelingen per programma.....	11
3.1. Programma 1 - Dienstverlening, bestuur en veiligheid.....	12
3.1.1. Bijstelling uitvoering beleid.....	12
3.1.2. Bijstelling budgetten.....	12
3.1.3. Lopende investeringen.....	13
3.2. Programma 2 - Openbare ruimte.....	14
3.2.1. Bijstelling uitvoering beleid.....	14
3.2.2. Bijstelling budgetten.....	14
3.2.3. Lopende investeringen.....	15
3.3. Programma 3 - Wonen en werken.....	16
3.3.1. Bijstelling uitvoering beleid.....	16
3.3.2. Bijstelling budgetten.....	16
3.3.3. Lopende investeringen.....	18
3.4. Programma 4 - Maatschappelijke zaken.....	19
3.4.1. Bijstelling uitvoering beleid.....	19
3.4.2. Bijstelling budgetten.....	19
3.4.3. Lopende investeringen.....	25
3.5. Programma Algemene dekkingsmiddelen.....	26
3.5.1. Bijstelling uitvoering beleid.....	26
3.5.2. Bijstelling budgetten.....	26
4. Ontwikkelingen paragrafen.....	29
Lokale heffingen.....	30
Weerstandsvermogen.....	30
Onderhoud kapitaalgoederen.....	30
Financiering.....	30
Bedrijfsvoering.....	30
Verbonden partijen.....	31
Grondbeleid.....	31
5. Bijlagen.....	33
5.1 Specificatie Financieel MeerjarenPerspectief Voorjaarsnota 2016.....	34
5.2 Raadsvoorstel.....	37

1. Inleiding

1. Inleiding

In de financiële Verordening staat, dat wij twee keer per jaar rapporteren over de realisatie van de begroting aan de gemeenteraad. De eerste rapportage over het begrotingsjaar 2016 is de Voorjaarsnota.

In deze Voorjaarsnota rapporteren wij over de voortgang in de uitvoering van de beleidsbegroting (programma's en paragrafen) en de financiële begroting. Ook is aandacht besteed aan de lopende investeringen.

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de ontwikkeling van het begrotingssaldo. In hoofdstuk 3 wordt per programma dieper ingegaan op de beleidsontwikkelingen en de financiële ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 rapporteren we over de ontwikkelingen die zich voordoen in de paragrafen.

In de bijlagen is een overzicht opgenomen van de structurele effecten van deze Voorjaarsnota.

In de tabellen die we in deze nota presenteren staan negatieve bedragen voor lasten en/of nadelen en positieve bedragen voor baten en/of voordelen.

Voor de volledigheid merken we op dat in de tabellen cijfers zijn opgenomen die afgerond zijn op duizendtallen. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij (totaal)tellingen kleine afrondingsverschillen ontstaan.

2. Samenvatting

2. Samenvatting

Op 5 november 2015 heeft u de Programmabegroting 2016 vastgesteld. Het begrotingsaldo van de (primaire) begroting bedroeg € 0.

Op grond van de ontwikkelingen en afwijkingen die in deze Voorjaarsnota zijn vermeld zal het begrotingsaldo met € 290.000 nadelig worden bijgesteld. Het begrotingsresultaat voor 2016 komt daarmee op € 290.000 nadelig.

Tabel: Ontwikkeling begrotingsresultaat 2016

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Hoofdstuk	bedrag
Primitieve begroting		0 V
Begrotingsresultaat na vaststelling (5 november 2015)		0 V
Voorjaarsnota 2016		
> verwerkte besluitvorming		54 V
> bekende ontwikkelingen		0 N
> nieuwe ontwikkelingen		-344 N
		-290 N
Begrotingsresultaat na voorjaarsnota 2016		-290 N

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met daarin de saldi per programma na verwerking van de mutaties in deze Voorjaarsnota.

Tabel: Baten en lasten per programma

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2016 Primair	2016 na VJN	2017	2018	2019
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Programma 1: Burger, bestuur en veiligheid	-6.316	-6.239	-6.279	-6.328	-6.504
Programma 2: Beheer openbare ruimte	-6.062	-6.129	-6.143	-6.204	-6.210
Programma 3: Wonen en werken	-2.639	-2.905	-2.341	-2.334	-2.322
Programma 4: Maatschappelijke zaken	-40.973	-41.623	-39.471	-38.820	-38.232
Totaal programma's	-55.990	-56.896	-54.235	-53.686	-53.267
Algemene dekkingsmiddelen	55.678	55.399	54.239	53.961	52.249
Saldo van baten en lasten	-312	-1.497	4	276	-1.018
Toevoegingen aan reserves	-3.367	-4.471	-2.621	-2.621	-1.051
Onttrekkingen aan reserves	3.679	5.677	2.285	2.266	2.249
Geraamd resultaat	0	-290	-332	-80	180

Besluitvorming

Op basis van deze Voorjaarsnota stellen wij aan uw raad voor :

1. Conform de voorstellen in de voorjaarsnota akkoord te gaan met de instelling van
 - a. Reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat
 - b. Voorziening onderhoud parkeergarage Dorpsstraat
 - c. Reserve egalisatie bijdrage Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).
2. De voorjaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting 2016 overeenkomstig te wijzigen.
3. Het negatieve begrotingssaldo van € 290.000 te onttrekken uit de algemene reserve, indien bij het opstellen van de jaarrekening 2016 blijkt dat dit saldo zich daadwerkelijk voordoet.

3. Ontwikkelingen per programma

3.1. Programma 1 - Dienstverlening, bestuur en veiligheid

3.1.1. Bijstelling uitvoering beleid

Binnen programma 1 zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen geconstateerd.

3.1.2. Bijstelling budgetten

Binnen programma 1 zijn de volgende ontwikkelingen geconstateerd. Wij stellen voor deze in de begroting te verwerken.

Tabel: Ontwikkelingen programma 1

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raad/B&W	datum	2016	Structureel	Invest.
<u>Besluitvorming</u>					
Overloop 2015 (Opzetten website sociaal domein)	Raad	17-dec-15	-15		
Benoeming raadsadviseur	Raad	28-jan-16	33	33	-
			18	33	-
<u>Bekende ontwikkelingen</u>					
			-	-	-
<u>Nieuwe ontwikkelingen</u>					
Organiseren referendum associatieovereenkomst Oekraïne			-30	-	-
Bijdrage Stadsregio			53	-	-
Beschermende maatregelen-doodschouw			20	20	-
Diverse kleine mutaties			-14	-14	-
			29	6	-
Totaal ontwikkelingen programma 1			47	39	-

Overloop 2015

Voor het opzetten van de website voor het sociaal domein was € 15.000 beschikbaar gesteld. Omdat het project niet in 2015 is afgerond, heeft u bij de Najaarsnota 2015 besloten het budget over te hevelen naar 2016. Dit is gebeurd middels een storting in de reserve lopende projecten. Tegenover dit nadeel staat de aanwending van deze reserve op programma Algemene dekkingsmiddelen.

Benoeming raadsadviseur

In januari 2016 heeft u de nieuwe raadsadviseur benoemd. In de begroting 2016 was voor de griffie een bezuinigingstaakstelling van € 39.000 opgenomen. De invulling op de huidige manier levert een besparing op van € 33.000. De bezuinigingstaakstelling is in belangrijke mate gehaald. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen.

Organiseren referendum associatieovereenkomst Oekraïne

Wij hebben het raadgevend referendum over de associatieovereenkomst met Oekraïne georganiseerd op 6 april jl.. Dit leidt tot een incidentele last van € 30.000. Hier staat een bijdrage van het Rijk tegenover. Via de algemene uitkering ontvangen we hiervoor circa € 39.000.

Bijdrage Stadsregio

In mei 2016 bent u geïnformeerd over het jaarverslag en jaarrekening 2015 van de Stadsregio (in liquidatie). Door de Stadsregio is voorgesteld om een deel van het positieve resultaat terug te betalen aan de regio-gemeenten. We ontvangen de bijdrage aan de Stadsregio over het 2e halfjaar van 2015 terug. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 53.000.

Beschermende maatregelen- doodschouw

Doodschouw valt vanaf 2015 onder de uniforme wettelijke taken van de GGD. De kosten zijn opgenomen in de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD. De kosten zijn nu twee keer geraamd. Dit leidt op dit programma tot een structureel voordeel van € 20.000.

Diverse kleine mutaties

Dit betreft onder andere de hogere loonkosten voor bestuur en griffie als gevolg van een landelijke loonsverhoging en een verhoging van de pensioenpremies (€ 9.000). Daarnaast is budget voor communicatie-uitgaven geraamd in het kader van Sociaal Domein (€ 6.000). Deze mutaties leveren per saldo een structureel nadeel op van € 14.000.

3.1.3. Lopende investeringen

Er zijn voor dit programma geen nieuwe ontwikkelingen te melden over de lopende investeringen ten opzichte van de jaarrekening 2015.

3.2. Programma 2 - Openbare ruimte

3.2.1. Bijstelling uitvoering beleid

Binnen programma 2 zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen geconstateerd.

3.2.2. Bijstelling budgetten

Binnen programma 2 zijn de volgende ontwikkelingen geconstateerd. Wij stellen voor deze in de begroting te verwerken.

Tabel: Ontwikkelingen programma 2

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raad/B&W	datum	2016	Structureel	Invest.
<u>Besluitvorming</u>					
Overloop 2015 (onderhoud riolering)	Raad	17-dec-15	-410		
Overloop 2015 (mutatie voorziening riolering)	Raad	17-dec-15	410		
Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer	Raad	25-feb-16	-32		
			-32	-	-
<u>Bekende ontwikkelingen</u>					
Exploitatie parkeergarage Dorpsstraat	B&W	3-mei-16	-115	-101	-
			-115	-101	-
<u>Nieuwe ontwikkelingen</u>					
Onkruidbestrijding			-100	-100	-
Natuurlijk groen			-73	-73	-
Riolering			247	251	-
Diverse kleine mutaties			-4	-4	-
			70	74	-
Totaal ontwikkelingen programma 2			-77	-27	-

Overloop 2015

Bij de Najaarsnota 2015 is besloten om een deel van het onderhoudsbudget riolering 2015 over te hevelen naar 2016. Het ging om € 250.000 voor het vervangen van rioolinelaten en € 160.000 voor reparaties en freeswerkzaamheden. Reden hiervan was dat de werkzaamheden niet meer in 2015 uitgevoerd werden. Het totale nadelige effect van € 410.000 wordt verrekend met een onttrekking aan de voorziening egalisatie riolering. Per saldo is het een budgetneutrale mutatie.

Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer

U heeft op 25 februari 2016 ingestemd met het oprichten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) ten behoeve van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem-Nijmegen. Ons gemeentelijk aandeel in de voorbereidingskosten voor deze oprichting bedragen € 32.000. De kosten worden gedekt ten laste van de post onvoorzien. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen.

Exploitatie parkeergarage Dorpsstraat

Sinds eind 2015 is de parkeergarage Dorpsstraat in eigendom van de gemeente. Via deze Voorjaarsnota worden de exploitatielasten ad € 192.000 en de exploitatiebaten ad € 77.000 in de begroting verwerkt. Het saldo van € 115.000 wordt onttrokken aan de in te stellen reserve voor het te verwachten exploitatietekort van de parkeergarage. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen voor het vormen van de reserve.

Ook wordt voorgesteld een voorziening in te stellen voor het onderhoud aan de parkeergarage.

Over dit onderwerp wordt u, in dezelfde raadsvergadering als waar deze Voorjaarsnota 2016 in wordt behandeld, met een informatienota geïnformeerd.

Onkruidbestrijding

Per 15 maart 2016 is er een landelijk verbod op het gebruik van het chemische bestrijdingsmiddel Round-up. Nu mag onkruid alleen nog met heet water/stoom of borstelen bestreden worden. Deze methode is minder effectief. Met een areaal van bijna 1 miljoen m² betekent dit naar schatting een forse structurele meerlast van € 100.000. Wij stellen voor om met de bevolking in overleg te gaan over een zelfwerkzaamheid. Wanneer bewoners zelf de stoep en de straatkolken voor hun woning vrij houden van onkruid c.q. vuil, dan besparen wij ± € 50.000 (= € 6 per huishouden per jaar).

Natuurlijk groen

Voor het onderhoud van gazons, plantsoenen, parken, landschapselementen, bermen en sloten is structureel extra budget nodig van € 73.000. Reden hiervan zijn de diverse areaaluitbreidingen, onder andere park Mariëndaal, Bellevue, Hamersveld, nieuwbouwwijk Stekkenberg, De Heikant, spoorlijn (fietspad), ecologische verbindingzone Ooijse Graaf, Het Groeske en de Groene leefruimte Beek.

Riolering

Op 22 oktober 2015 heeft u het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2016-2020 vastgesteld. Op 17 december 2015 zijn de belastingverordeningen 2016 vastgesteld, waaronder ook de rioolheffing.

Van beide besluiten zijn in 2015 geen begrotingswijzigingen gemaakt, omdat we de financiële consequenties met betrekking tot de riolering integraal mee willen nemen in deze Voorjaarsnota. We hebben nu de cijfers geactualiseerd op basis van de genomen besluiten en de actuele regelgeving.

De opbrengsten van de rioolheffing dienen op basis van de vastgestelde tarieven met € 185.000 (voordelig) te worden bijgesteld. De raming van de post inspecties is met € 20.000 verhoogd naar aanleiding van onder andere moeilijk bereikbare putten en er was meer vervuiling dan verwacht. Ook is de bijdrage aan Munitax (gemeenschappelijk belastingkantoor) verhoogd met € 28.000 als gevolg van de meerkosten van de aanslagoplegging rioolheffing.

In de begroting 2016 is in de paragraaf lokale heffingen uitgegaan van een kostendekkendheid van 100%. Bij de aanpassing van de begroting op basis van het GRP bleek er in deze berekening een technische omissie te zijn gemaakt, die nu gecorrigeerd wordt. Dit levert een voordeel op van ca. € 110.000. Hiermee blijft de heffing iets onder de kostendekkendheid van 100%.

Benadrukt wordt dat bovenstaande mutaties geen invloed hebben op de reeds vastgestelde tarieven. Dit alles leidt tot een voordelige bijstelling van per saldo € 247.000.

Diverse kleine mutaties

Dit betreft met name de detachering van werknemers van het Werkbedrijf die het groenonderhoud van begraafplaats Vossengraaf uit gaan voeren (€ 4.000).

3.2.3. Lopende investeringen

Er zijn voor dit programma geen nieuwe ontwikkelingen te melden over de lopende investeringen ten opzichte van de jaarrekening 2015.

3.3. Programma 3 - Wonen en werken

3.3.1. Bijstelling uitvoering beleid

Binnen programma 3 zijn de volgende beleidsontwikkelingen geconstateerd.

Pijler: Economie en werkgelegenheid

Rijk van Nijmegen 2025

Op dit moment wordt er in het Rijk van Nijmegen gewerkt aan het onderzoek "Rijk van Nijmegen 2025". Dit moet leiden tot een concrete uitvoeringsagenda ter versterking van de sociaaleconomische kracht van de regio. De uitvoeringsagenda wordt in juli 2016 opgeleverd en zal projecten bevatten die voor de gemeente en de regio van belang zijn en waar mogelijk ook de gemeente in participeert. De resultaten van dit traject worden geïntegreerd in de Beleidsvisie Economische Zaken met uitvoeringsagenda.

Versterken innovatiekracht bedrijven

Om de innovatiekracht en hiermee ook de concurrentiekracht van het midden- en kleinbedrijf (MKB) in Berg en Dal te vergroten wordt op dit moment samen met het Regionaal Nijmeegs Centrum voor Techniek (RNCT) een project uitgewerkt om innovatievouchers te verlenen voor vernieuwende plannen en projecten van het MKB. Het RNCT is een stichting die innovatie bij het MKB uit de 'maakindustrie' in de regio groot-Nijmegen stimuleert. Op dit moment is het idee dat de gemeente 3 innovatievouchers gaat verlenen aan het MKB (totaal € 30.000). Als wordt besloten dit traject uit te voeren zal het RNCT 5 van hun innovatievouchers reserveren voor ondernemers uit Berg en Dal, met een waarde van € 10.000 per stuk. Hiervoor stelt de Provincie budget beschikbaar (totaal € 50.000).

3.3.2. Bijstelling budgetten

Binnen programma 3 zijn de volgende ontwikkelingen geconstateerd. Wij stellen voor deze in de begroting te verwerken.

Tabel: Ontwikkelingen programma 3

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raad/B&W	datum	2016	Structureel	Invest.
<u>Besluitvorming</u>					
1e begrotingswijziging (amendement LOP)	Raad	5-nov-15	-50	-50	-
Dividend Vitens	B&W	10-nov-15	15	-3	-
Dividend DAR	B&W	15-dec-15	33	-	-
Overloop 2015 (plaatsen toeristische bebording)	Raad	17-dec-15	-55	-	-
Herijking Regionaal Programma Werklocaties	B&W	5-jan-16	-4	-	-
			-61	-53	-
<u>Bekende ontwikkelingen</u>					
			-	-	-
<u>Nieuwe ontwikkelingen</u>					
Versterken innovatiekracht bedrijven (innovatievouchers)			-35	-	-
Bijdrage ODRN			-144	-	-
Diverse kleine mutaties			-6	-6	-
			-185	-6	-
Totaal ontwikkelingen programma 3			-246	-59	-

1e begrotingswijziging (amendement LOP, Landschap OntwikkelingsPlan)

Bij het vaststellen van de begroting heeft u een amendement aangenomen. Het betreft het budget voor het Uitvoeringsprogramma LOP structureel te verhogen met € 25.000 per jaar. Daarnaast is voor erfgoedontwikkeling binnen de bebouwde kom structureel € 25.000 per jaar vrijgemaakt. Deze meerkosten worden in 2016 gedekt ten laste van de algemene reserve. In de jaren daarna wordt de meerlast ten laste van het begrotingsaldo gebracht. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen.

Dividend Vitens

De dividend uitkering van Vitens bedraagt op basis van het voorstel in de aandeelhoudersvergadering van Vitens € 51.000. Geraamd is € 36.000 in de begroting 2016. Dit betekent voor 2016 een voordeel van € 15.000. Voor de volgende jaren wordt een klein nadeel (€ 3.000) geprognoseerd.

Dividend DAR

Dar geeft voor 2015 een prognose af van een resultaat van € 2,18 miljoen. Uitgaande van het voorstel om hiervan € 350.000 te reserveren, kan € 1,83 miljoen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Voor Berg en Dal betekent dit een dividenduitkering van € 63.000 (3.783 van 110.000 aandelen). In de begroting 2016 is rekening gehouden met een uitkering van € 30.000 aan dividend. Dit leidt tot een voordeel van € 33.000.

Overloop 2015

Voor het aanpassen en uniformeren van de toeristische bebording was in 2015 € 55.000 beschikbaar. We hebben het niet gered om dit in 2015 te realiseren. Daarom is het budget bij de Najaarsnota 2015 overgeheveld naar 2016, middels een storting in de reserve lopende projecten. Tegenover dit nadeel staat de aanwending van de reserve op programma Algemene dekkingsmiddelen.

Herijking Regionaal Programma Werklocaties

Voor de herijking van het Regionaal Programma Werklocaties wordt een koopstromenonderzoek uitgevoerd. De provincie Gelderland neemt 30% van de kosten voor haar rekening. Het Portefeuillehoudersoverleg Economie heeft ingestemd met een verdeling van de overige kosten naar rato van inwonertal onder de regiogemeenten. Voor de gemeente Berg en Dal betekent dit een financiële bijdrage van € 4.000. Deze kosten kunnen worden gedekt ten laste van de post onvoorzien. Zie programma Algemene dekkingsmiddelen.

Versterken innovatiekracht bedrijven

De kosten van het gemeentelijke aandeel in het stimuleren van de innovatiekracht bedragen voor de vouchers € 30.000 en voor het organiseren van een innovatiecongres € 5.000, samen € 35.000. Deze kosten worden gedekt uit het budget Meerwerk Participatiewet op programma 4, zodat deze uitgaven ook meewerken aan het verkrijgen van een extra rijksbijdrage (de vangnetuitkering).

Bijstelling raming bijdrage Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Vanaf 1 januari 2016 is de ODRN overgegaan van input- op outputfinanciering. De ODRN heeft een werkplan en een producten- en dienstencatalogus (PDC) opgesteld. Het werkplan en de PDC 2016 van de ODRN zijn inmiddels vastgesteld. In onze begroting 2016 is voor de ODRN een bedrag geraamd van € 1.305.000. De bedragen in de ODRN-begroting bedragen € 1.449.200. We stellen de raming met € 144.000 bij en onttrekken dit bedrag uit een te vormen reserve (zie ook onderdeel algemene dekkingsmiddelen). Bij de jaarrekening 2016 hebben we inzicht in de werkelijke kosten.

Diverse kleine mutaties

Door het vervroegd aflossen van een lening is de rente-inkomst komen te vervallen. De rente werd doorberekend aan Oosterpoort. Dit is per abuis nog niet in de begroting verwerkt en leidt nu tot een structureel nadeel van € 6.000.

3.3.3. Lopende investeringen

Er zijn voor dit programma geen nieuwe ontwikkelingen te melden over de lopende investeringen ten opzichte van de jaarrekening 2015.

3.4. Programma 4 - Maatschappelijke zaken

3.4.1. Bijstelling uitvoering beleid

Binnen programma 4 zijn de volgende beleidsontwikkelingen geconstateerd.

Huisvesting statushouders

De gemeente heeft voor 2016 een taakstelling van 116 te huisvesten statushouders, inclusief de achterstand in huisvesting op 1 januari 2016. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke uitgaven zoals uitkeringen, bijzondere bijstand en bijdrage vluchtelingwerk. Voor begeleiding van vluchtelingen is de rijksvergoeding verhoogd, maar het is nog onduidelijk of er nog een compensatie komt voor de extra uitgaven voor uitkeringen en bijzondere bijstand. Binnenkort wordt een projectplan Asielzoekers opgesteld.

3.4.2. Bijstelling budgetten

Binnen programma 4 zijn de volgende ontwikkelingen geconstateerd. Wij stellen voor deze in de begroting te verwerken.

Tabel: Ontwikkelingen programma 4

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raad/B&W	datum	2016	Structureel	Invest.
<u>Besluitvorming</u>					
Begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid	Raad	26-nov-15			
- bijdrage gemeenschappelijke regeling			-34		
- dekking t.l.v. stelpost wmo			4		
Samenwerkingsovereenkomst Regionaal Ondersteuningsbureau 2016	B&W	8-dec-15			
- extra kosten			-23		
- dekking t.l.v. stelpost wmo			23		
Subsidieverlening Jeugdhulp Blok C1 en C2, 2016	B&W	15-dec-15			
- bijdrage gemeente Berg en Dal voor blok C			-159		
- dekking t.l.v. stelpost wmo			159		
Aanpassing sporthal De Duffelt	B&W	15-dec-15			-130
- vrijval voorziening onderhoud De Duffelt			130		
- kapitaallasten				-9	
- dekking t.l.v. reserve dekking kapitaallasten				9	
Overloop 2015:					
- Huishoudelijk Hulp Toeslag	Raad	17-dec-15	-254		
- Inrichting wmo-ruimten	Raad	17-dec-15	-50		
- Medegebruik Montessoricollege door Werkenrodeschool	Raad	30-apr-15	1	2	
- Verduurzamen sporthal Heuveland	Raad	25-jun-15	2	2	
Aanleg kunstgrasveld Achilles '29	Raad	28-jan-16	-	-47	-365
Begeleiding statushouders door Vluchtelingenwerk	B&W	16-feb-16			
- subsidiemaatschappelijke begeleiding statushouders			-32		
- hogere rijksbijdrage opvang statushouders			38		
Begrotingswijziging Veilig thuis 2016 (GGD)	Raad	31-mrt-16			
- bijdrage project Veilig thuis 2016			-66	-66	
- bijdrage project Veilig thuis 2016			66	66	
Vervanging kunstgrasveld Achilles '29	B&W	10-mei-16		15	
			-195	-28	-495
<u>Bekende ontwikkelingen</u>					
Schrappen Intensivering nieuw werk	B&W	3-nov-15	200	200	
Schrappen besparing uitkeringskosten	B&W	3-nov-15	-200	-200	
Dorpshuis Kekerdom, dekking t.l.v. algemene reserve	B&W	2-feb-16	-110		
			-110	-	-
<u>Nieuwe ontwikkelingen</u>					
Ozb basisscholen			-20	-20	-
Leerlingenvoer			-50	-50	-
Zwembad De Lubert			-79	-29	-
Wet Buig					
- extra inhuur			-50	-	-
- hogere uitkeringslasten			-1.656	-1.656	-
- hogere rijksbijdrage			1.998	1.998	-
Bijzondere bijstand			-400	-400	-
Extra kosten begeleiding vluchtelingen			-50	-50	-
Re-integratietrajecten Werkbedrijf			7	12	-
Bijdrage GR Werkbedrijf t.b.v. versterken innovatiekracht bedrijven			35		-
Wet Taaleis			-4	-8	-
Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)			-99		-
Stelpost Sociaal domein (rijksuitkering)			58	-	-
Subsidie maatschappelijke opvang			10	10	-
Afkoop regresrecht Wmo			13	-	-
Bijstelling exploitatie Kulturhus Den Ienloop			-80	-25	-
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd			36	36	-
Gezond in Berg en Dal			-27	-	-
Diverse kleine mutaties			8	8	-
			-350	-174	-
Totaal ontwikkelingen programma 4			-655	-202	-495

Begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid

U heeft op 26 november 2015 ingestemd met de begroting 2016 van de GGD. Dit leidt tot een hogere bijdrage van € 34.000 voor 2016. Hiervan heeft € 4.000 betrekking op de uitvoering van een nieuwe wettelijke taak als gevolg van de decentralisatie van maatschappelijke ondersteuning en begeleiding. Te weten: toezicht uitvoering Wmo. Dit bedrag komt ten laste van stelpost Sociaal Domein.

Daarnaast ontstaat een eenmalig extra last in de begroting van de GGD door de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB). Het aandeel van onze gemeente bedraagt € 30.000 en komt ten laste van de algemene reserve.

Samenwerkingsovereenkomst Regionaal Ondersteuningsbureau 2016

De gemeenten in de regio Nijmegen hebben in het kader van de nieuwe Wmo en Jeugd-taken afgesproken samen te werken in de vorm van een Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB). In de begroting 2016 is een bijdrage van 1% van de rijksuitkering voor de nieuwe Wmo en Jeugdzorg geraamd. Op basis van de ingediende begroting hebben wij besloten om een aanvullende bijdrage van € 23.000 voor 2016 te verstrekken. Dit bedrag komt ten laste van de stelpost Sociaal Domein.

Subsidieverlening Jeugdhulp Blok C1 en C2

Op 15 december 2015 hebben wij ingestemd met de regionale subsidieverlening 2016 in blok C van de jeugdhulp. Het subsidiebudget voor 2015 was gebaseerd op de gerealiseerde productie voor 2013. De realisatiecijfers over het eerste halfjaar 2015 laten onder meer bij onze gemeente een forse stijging van de productie zien. Dit heeft ertoe geleid om de onderlinge toerekening voor 2016 te herijken. De kosten voor onze gemeente stijgen hierdoor met € 159.000. Deze kosten worden gedekt uit de stelpost Sociaal Domein.

Aanpassing sporthal De Duffelt

Op 15 december 2015 hebben wij besloten om een aantal aanpassingen te doen in sporthal De Duffelt voor een bedrag van € 130.000. Het gaat om het vervangen van de sportvloer en het aanbrengen van sectionaaldeuren en diverse sportmaterialen. Omdat het hier om een vervangingsinvestering gaat, laten we € 130.000 vrijvallen uit de voorziening onderhoud De Duffelt en wordt dit bedrag via het programma algemene dekkingsmiddelen gestort in de reserve kapitaallasten. De kapitaallasten van deze investering bedragen € 8.700 en worden gedekt door aanwending van de reserve kapitaallasten.

Overloop 2015

Voor de inrichting van een aantal Wmo-ruimten was in 2015 € 50.000 beschikbaar. We hebben het niet gered om dit in 2015 te realiseren. Daarnaast is het budget voor de uitvoering van de Huishoudelijk Hulp Toelage (HHT) grotendeels niet ingezet (€ 254.000). Reden hiervan was dat de ondersteuning pas later in 2015 is gestart. Daarom zijn de budgetten bij de Najaarsnota 2015 overgeheveld naar 2016, middels een storting in de reserve lopende projecten. Tegenover dit nadeel staat de aanwending van de reserve op programma Algemene dekkingsmiddelen.

In 2015 heeft u besloten dat een deel van het Montessoricollege gebruikt wordt door de Werkenrodeschool. Uit deze investering vloeit een kapitaallast voort. Daar staat een besparing tegenover, omdat de huur van het Regenboog-gebouw (terrein Dekkerswald) voor gymnastiekonderwijs per 1 augustus 2015 is opgezegd. Per saldo leidt dit tot een klein voordeel van € 1.000.

U heeft op 25 juni 2015 besloten om een krediet beschikbaar te stellen voor het verduurzamen van sporthal Heuvelland. Deze investering leidt enerzijds tot extra kapitaallasten en anderzijds tot een besparing op de energiekosten. Per saldo leidt dit tot een structureel voordeel van € 2.000.

Aanleg kunstgrasveld Achilles '29

Op 28 januari 2016 heeft u een krediet van maximaal € 364.999 beschikbaar gesteld voor de aanleg van een kunstgrasveld voor Achilles '29. Hierbij waren de kapitaallasten geraamd op € 47.450 op basis van 10 jaar afschrijving. Naderhand is gekozen voor een kunstgrasveld waarbij de onderlaag 30 jaar en de bovenlaag 10 jaar meegaan. De kapitaallasten dalen hierdoor met € 15.365 naar € 32.085 in 2017.

Begeleiding statushouders door Vluchtelingenwerk

De gemeente moet beduidend meer statushouders gaan huisvesten. Dit vraagt ook om meer capaciteit om de vluchtelingen te helpen bij de integratie. In verband hiermee hebben wij besloten aan de Stichting Vluchtelingenwerk een aanvullende subsidie van € 32.000 te verlenen. Deze kosten worden gedekt door een hogere rijksbijdrage van € 38.000.

Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer

U heeft op 25 februari 2016 ingestemd met het oprichten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) ten behoeve van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem-Nijmegen. Ons gemeentelijk aandeel in de voorbereidingskosten voor deze oprichting bedragen € 32.000. De kosten worden gedekt ten laste van de post onvoorzien.

Begrotingswijziging Veilig thuis 2016 (GGD)

Op 31 maart 2016 heeft de raad ingestemd met de begrotingswijziging van GGD voor Veilig thuis. De bijdrage aan de GGD stijgt hierdoor met € 66.000. Deze extra kosten worden gedekt ten laste van de stelpost sociaal domein. Veilig thuis is hét advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio voor burgers en professionals.

Schrappen Intensivering nieuw werk

Voor intensivering van Nieuw Werk is € 200.000 in de begroting 2016 geraamd. Hiertegenover staat een besparing op de uitkeringslasten WWB. Het Werkbedrijf Regio Nijmegen (WBRN) heeft reeds vorig jaar schriftelijk laten weten dat de investering niet meer zal renderen in een besparing op het uitkeringsdeel. Een goede relatie met lokale werkgevers, om zo kansen voor kandidaten te creëren, vereist investering in de relaties. Dit zit in de basisdienstverlening van het werkbedrijf en behoeft geen structurele extra middelen. De raad is hiervan al op de hoogte gesteld bij de behandeling van de begroting 2016. De bedragen worden afgeraamd.

Dorpshuis Kekerdomein

In 2012 heeft de toenmalige gemeente Ubbergen het pand aan de Weverstraat 92 te Kekerdomein, het Dorpshuis Kekerdomein verkocht aan Triple Me Holding B.V. voor € 110.000. Vanwege de toen al slechte financiële positie van de koper is het Dorpshuis onder een ontbindende voorwaarde geleverd en is een betalingsregeling overeengekomen. In geval van faillissement zou het eigendom van rechtswege terugkeren in het vermogen van de verkoper. Ten tijde van de levering is een aanbetaling van € 10.000 gedaan. Aangezien de koper in 2014 in staat van faillissement is verklaard, is het pand van rechtswege teruggekeerd in het vermogen van de gemeente. Partijen zijn verplicht om mee te werken aan de administratieve (inclusief kadastrale verwerking), maar ook financiële verwerking en effectuering van de terugkeer van de eigendom van het pand. Wij stellen voor om deze kosten te dekken ten laste van de algemene reserve.

OZB basisscholen

De aanslagen Onroerende zaakbelastingen van de basisscholen komen voor rekening van de gemeente. De kosten zijn € 20.000 hoger dan geraamd.

Leerlingenvervoer

Op basis van de huidige facturen en de ervaringscijfers van 2015 is voor leerlingenvervoer € 550.000 nodig. Geraamd is € 500.000. Daarom verhogen we de raming met € 50.000.

Zwembad De Lubert

In de voorbereiding op de 2e en 3e fase verbouwing van het zwembad hebben we dak laten inspecteren en advies laten uitbrengen over de groot onderhoudsmaatregelen. Hierbij is gebleken dat de muur tussen het hoge en lage deel van het gebouw in zeer slechte staat is. De extra kosten hiervoor zijn geraamd op € 50.000.

Daarnaast stijgen de loonkosten met € 6.000 door een loonsverhoging en verhoging van de pensioenpremies. En per abuis is de kapitaallast (€ 23.000) van een investering in het zwembad niet meegenomen in de begroting 2016.

Wet Buig

De ramingen voor de te verstrekken uitkeringen Participatiewet en IOAW worden met respectievelijk € 1.555.000 en € 126.000 verhoogd in verband met de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. De raming voor IOAZ wordt met € 25.500 verlaagd. De totale lasten aan uitkeringen stijgen € 1.655.500.

In de primaire begroting werd rekening gehouden met een gemiddeld aantal van 650 bijstandsuitkeringen Participatiewet. Dit aantal is nu al 730 en de verwachting is dat het gemiddeld aantal uitkeringen in 2016 uitkomt op 780. Voor 2016 wordt een aanzienlijke stijging verwacht vanwege het aantal aanvragen van WW-ers als gevolg van de verkorting van de maximale uitkeringstermijn van de WW. Ook de instroom van statushouders draagt aanmerkelijk bij aan deze toename.

De toename van het aantal uitkeringen geldt ook voor de IOAW. Hier gingen we uit van een aantal van 52 en dit wordt 60 uitkeringen. Het aantal IOAZ-uitkeringen daalt van 9 naar 6.

De rijksuitkering is verhoogd met € 711.342. Dit is niet toereikend om de meerkosten van € 1.655.500 aan uitkeringen op te kunnen vangen. Er zal een beroep worden gedaan op de Vangnetuitkering. Om deze aanvullende rijksuitkering kan worden verzocht als de uitgaven meer dan 107,5% van de rijksuitkering bedragen. In de aanvraag Vangnetuitkering worden de oorzaken van de hogere uitgaven beschreven. Ook staan hierin de inspanningen van het college om uitgaven terug te brengen. Welke inspanningen dat zijn wordt nog door het college vastgesteld en aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad moet zich daar over uitspreken. Het risico bestaat dat het verzoek om aanvullende uitkering niet of ten dele wordt verkregen. In de begroting 2016 was al rekening gehouden met een aanvullende rijksuitkering van € 1.000.796. De raming wordt nu verhoogd met € 1.286.505.

In totaal leiden deze mutaties tot een positieve bijstelling van de ramingen van € 342.000.

Vanwege de toename van het aantal bijstandsklanten is er ook meer menskracht nodig voor de behandeling van aanvragen levensonderhoud. Hiervoor is vooralsnog een extra bedrag nodig van € 50.000.

Bijzondere bijstand

In de primaire begroting was € 920.000 geraamd voor bijzondere bijstand. Inmiddels worden de uitgaven in 2016 geraamd op € 1.320.000. Deze verwachting is gebaseerd op een verwachte toename van aanvragen overbruggingsuitkering, inrichtingskosten en stoffering wegens de toename van statushouders in de gemeente. De taakstelling huisvesting statushouders is 116 voor 2016. Daarnaast zullen de uitgaven bijzondere bijstand voor bewindvoerderskosten weer toenemen vanwege een verwachte stijging van 170 naar 210 bewindvoeringszaken. Ook de uitgaven bijzondere bijstand voor de Gemeentezorgverzekering zullen toenemen wegens een stijging van 170 deelnemers ten opzichte van 2015. Ook de uitgaven aan de kosten kinderopvang wegens sociaal-medische indicatie nemen toe wegens de aanwezigheid van het Moeder-kind huis in Groesbeek. In de begroting 2016 was het budget voor bijzondere bijstand met € 130.000 naar beneden bijgesteld in verband met het uitgavenniveau 2015. Dit blijkt een onjuiste aanname te zijn. In totaal stijgt de uitgaaf voor bijzondere bijstand met € 400.000 voor 2016 als volgt gespecificeerd:

Bewindvoering	€ 70.000
Kinderopvang Sociaal Medische indicatie	€ 40.000
Gemeente zorgverzekering	€ 70.000
Inrichting en stoffering woning	€ 81.000
Overbruggingsuitkering	€ 9.000
Correctie negatieve bijstelling raming 2016	€ 130.000
Totaal	€ 400.000

Extra kosten begeleiding vluchtelingen

Onze gemeente heeft voor 2016 een taakstelling van 116 te huisvesten statushouders, inclusief de achterstand in huisvesting op 1 januari 2016. Dit heeft gevolgen voor de gemeentelijke uitgaven zoals uitkeringen, bijzondere bijstand en bijdrage vluchtelingwerk. Voor begeleiding van vluchtelingen is de rijksvergoeding verhoogd, maar het is nog onduidelijk of er nog een compensatie komt voor de extra uitgaven voor uitkeringen en bijzondere bijstand. Binnenkort wordt een projectplan Vluchtelingen opgesteld. De extra kosten ramen we voorlopig op € 50.000 op jaarbasis. Deze kosten betreffen onder meer kosten voor aanpassing vastgoed, bijdrage regionaal projectleider vluchtelingen en communicatie. Omdat van sommige kosten nu nog onzeker is of ze gemaakt zullen worden, wordt bij de Najaarsnota bekeken of er nog een aanpassing plaats moet vinden.

Re-integratietrajecten Werkbedrijf

De rijksuitkering voor re-integratietrajecten is voor 2016 t/m 2019 aangepast. In 2016 is deze € 7.001 lager. Deze bedragen verrekenen we met het werkbedrijf. Per saldo betreft het een budgetneutrale aanpassing.

Bijdrage GR Werkbedrijf t.b.v. versterken innovatiekracht bedrijven

Het budget voor meerwerk Participatie wordt met € 35.000 verlaagd ter dekking van de kosten t.b.v. het versterken innovatiekracht bedrijven. Zie toelichting programma 3.

Wet Taaleis

Op 28 januari 2016 is de raad akkoord met een aanvullend budget van € 4.000 in 2016 en € 8.000 in volgende jaren voor de uitvoering van de nieuwe Wet Taaleis Participatiewet. De gemeente ontvangt via de algemene uitkering een vergoeding van deze kosten tot hetzelfde bedrag.

Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)

Het restant budget 2015 voor de uitvoering van de HHT van € 98.000 is in 2015 gestort in de reserve lopende projecten. Reden hiervan was dat de ondersteuning pas later in 2015 is gestart. Het budget wordt nu voor 2016 beschikbaar gesteld. Tegenover dit nadeel staat de aanwending van de reserve lopende projecten op programma Algemene dekkingsmiddelen.

Stelpost Sociaal domein

In de primaire begroting 2016 is een stelpost van € 690.000 voor Sociaal Domein opgenomen. Na verwerking van diverse voorstellen en mutaties uit deze nota bedraagt de stelpost sociaal domein € 382.000.

Subsidie maatschappelijke opvang

De raming voor regionale bijdrage maatschappelijke opvang kan op basis van de uitgaaf 2015 structureel met € 10.000 worden verlaagd van € 35.000 naar € 25.000.

Afkoop regresrecht Wmo

De Wet Maatschappelijke ondersteuning kent het regresrecht. Dit houdt in dat een gemeente de kosten voor Wmo- voorzieningen kan verhalen op een derde bij wettelijke aansprakelijkheid voor een ongeval dat tot de beperkingen heeft geleid. Het regresrecht brengt voor afzonderlijke gemeenten grote administratieve inspanningen en aanzienlijke

kosten voor de afwikkeling van (mogelijke) claims met zich mee. De VNG heeft met verzekeraars een overeenkomst gesloten tot afkoop van het regresrecht. Onze gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding van € 21.000. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 8.000. Dit leidt dus tot een voordeel van € 13.000.

Bijstelling exploitatie Kulturhus Millingen

In de afgelopen jaren is het voormalige gemeentehuis verbouwd. In deze drie jaar is de onderhoudsplanning niet bijgesteld. Pas na deze verbouwing is de nieuwe onderhoudsinspectie uitgevoerd. Ook heeft het Kulturhus den Ienloop in 2016 de monumentenstatus gekregen. Uit de onderhoudsinspectie is gebleken dat het torentje in niet monument waardige staat is. De kosten voor deze renovatie van het hout-, voeg en schilderwerk bedraagt € 43.000. De onderhoudsvoorziening van dit gebouw is niet toereikend om deze kosten te dekken. Vandaar dat deze uitgaaf wordt geraamd.

Daarnaast is op basis van de werkelijke cijfers 2015 de exploitatie van Kulturhus den Ienloop bijgesteld. Dit leidt in 2016 tot een nadeel van € 37.000. Het exploitatietekort wordt gedekt uit de reserve 'Exploitatietekort Den Ienloop'. Zie ook programma Algemene dekkingsmiddelen.

Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd

Voor de uitvoering van diverse taken van Sociaal Domein is € 6.000 op dit programma gereserveerd voor communicatie-uitgaven en € 30.000 voor automatiseringskosten. Deze budgetten worden nu overgeheveld naar de desbetreffende begrotingsposten waar deze uitgaven worden verantwoord. Per saldo betreft het een budgetneutrale aanpassing.

Gezond in Berg en Dal

Wij ontvangen in de periode 2014-2017 jaarlijks € 27.000 via de algemene uitkering voor lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Het plan van aanpak 'Gezond in Berg en Dal' is in januari 2016 door het college vastgesteld. De uitvoering hiervan zal in 2016 en 2017 plaatsvinden. De in 2014 ontvangen gelden zijn niet gereserveerd voor dit project. Omdat in 2018 afrekening van dit project met het rijk plaatsvindt, ramen we in 2016 € 27.000 bij. Het budget van 2015 is overgeheveld naar 2016.

3.4.3. Lopende investeringen

Er zijn voor dit programma geen nieuwe ontwikkelingen te melden over de lopende investeringen ten opzichte van de jaarrekening 2015.

3.5. Programma Algemene dekkingsmiddelen

3.5.1. Bijstelling uitvoering beleid

Binnen programma Algemene dekkingsmiddelen zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen geconstateerd.

3.5.2. Bijstelling budgetten

Binnen het programma Algemene dekkingsmiddelen zijn de volgende ontwikkelingen geconstateerd. Wij stellen voor deze in de begroting te verwerken.

Tabel: Ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raad/B&W	datum	2016	Structureel	Invest.
<u>Besluitvorming</u>					
Dekking 1e begrotingswijz. (amendement LOP) t.l.v. algemene reserve	Raad	5-nov-15	50		
Herontwikkeling WAS-mast in Beek	B&W	8-dec-15	3		
Overloop 2015:	Raad	17-dec-15			
- koppelingen ict-systemen (sociaal domein)			-25		
- dekking diverse kosten t.l.v. reserve lopende projecten			399		
Begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid, dekking t.l.v. algemene reserve	Raad	26-nov-15	30		
Dotatie reserve kapitaallasten t.l.v. voorziening onderhoud de Duffelt	B&W	15-dec-15	-130		
Herijking Regionaal Programma Werklocaties, dekking t.l.v. onvoorzien	B&W	5-jan-16	4		
Benoeming raadsadviseur, inzet stelpost onderuitputting	Raad	28-jan-16	-39	-39	
Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer, dekking t.l.v. onvoorzien	Raad	25-feb-16	32		
			324	-39	
<u>Bekende ontwikkelingen</u>					
Instellen reserve Egalisatie bijdrage ODRN	B&W	15-mrt-16			
- dotatie reserve egalisatie bijdrage ODRN			-300		
- dekking t.l.v. herindelingskrediet			300		300
Dorpshuis Kekerdom, dekking kosten t.l.v. algemene reserve	B&W	2-feb-16	110		
Exploitatie parkeergarage Dorpsstraat, dekking t.l.v. reserve expl.tekort	B&W	3-mei-16	115	101	
Instellen reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat	B&W	3-mei-16			
- dotatie reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat			-674		
- dekking t.l.v. algemene reserve			674		
			225	-	300
<u>Nieuwe ontwikkelingen</u>					
Algemene uitkering			320	251	
Integratie-uitkering sociaal domein			-65	-12	
Stelpost algemeen			-10	-10	
Kosten bedrijfsvoering			-473	-373	
Bijdrage reserve lopende projecten			99		
Bijdrage reserve Egalisatie bijdrage ODRN			144		
Bijdrage reserve exploitatietekort Kulturhus Den Ienloop			77	21	
			92	-123	
Totaal ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen			641	-162	300

1e begrotingswijziging (amendement LOP, Landschap OntwikkelingsPlan)

Dit betreft de dekking van uw besluit om extra budget (€ 50.000) beschikbaar te stellen voor het Uitvoeringsprogramma LOP. Dekking vindt in 2016 plaats ten laste van de algemene reserve. Zie ook programma 3.

Herontwikkeling WAS-mast in Beek

Op 20 oktober 2015 is ingestemd met het verzoek van Oxperts Antenna Sites B.V. (OAS) tot herontwikkeling van een WAS-mast te Beek onder de voorwaarde van de

vestiging van een zakelijk recht van opstal, voor de duur van 5 jaar, tegen een vergoeding van € 5.000 per jaar. Dit betekent dat de vergoeding van € 2.500 hoger is geworden.

Overloop 2015

Voor de koppelingen van de ict-systemen in het kader van het sociaal domein was in 2015 € 25.000 beschikbaar. We hebben het niet gered om deze koppelingen in 2015 te realiseren. Daarom is het budget bij de Najaarsnota 2015 overgeheveld naar 2016, middels een storting in de reserve lopende projecten.

Bij de Najaarsnota 2015 is voor diverse werkzaamheden het budget overgeheveld naar 2016 middels een storting in de reserve lopende projecten. Deze bijdrage leidt op dit programma tot een voordeel van € 399.000. De budgetten zijn op de diverse programma's geraamd en leiden daar tot nadelen. Zie ook de toelichtingen op programma 1, 3 en 4. Per saldo betreft het een budgetneutrale aanpassing.

Begroting 2016 GGD Gelderland-Zuid

U heeft op 26 november 2015 ingestemd met de begroting 2016 van de GGD. De hogere bijdrage van € 34.000 wordt deels (€ 30.000) gedekt uit de algemene reserve. Zie ook programma 4.

Onderhoud De Duffelt

Wij hebben besloten om een aantal aanpassingen te doen in sporthal de Duffelt. Omdat deze investering geactiveerd moet worden is het bedrag van € 130.000 gestort in de reserve dekking kapitaallasten. Hieruit wordt vanaf 2017 de jaarlijkse kapitaallast gedekt. Zie ook programma 4.

Herijking Regionaal Programma Werklocaties

Voor de herijking van het Regionaal Programma Werklocaties wordt een koopstromenonderzoek uitgevoerd. Wij hebben besloten de kosten ad € 4.000 te dekken ten laste van de post onvoorzien. Zie ook programma 3.

Benoeming raadsadviseur

Op 28 januari 2016 heeft u de raadsadviseur benoemd. In de begroting 2016 was een stelpost opgenomen voor de bezuinigingstaakstelling op de griffie van € 39.000. De huidige invulling levert een besparing op van € 33.000. Daardoor is de bezuinigingstaakstelling in belangrijke mate gehaald. De stelpost is geheel ingezet. Zie ook programma 1.

Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer

U heeft ingestemd met de oprichting van de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) voor het doelgroepenvervoer. De voorbereidingskosten van € 32.000 worden gedekt uit de post onvoorzien. Zie ook programma 2.

Reserve Egalisatie bijdrage Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

In het herindelingskrediet is een bedrag opgenomen voor overdracht van WABO taken van € 300.000. Dit bedrag willen we inzetten om eventuele tekorten in de bijdrage voor de ODRN op te kunnen vangen. Dit doen we door dit bedrag aan een nieuwe reserve toe te voegen.

Dorpshuis Kekerdom

De terugkoop van het voormalig dorpshuis te Kekerdom ad € 100.000 wordt gedekt uit de algemene reserve. Zie raming van de uitgaaf op programma 4.

Reserve exploitatie parkeergarage Dorpsstraat

Bij de jaarrekening 2015 is de reservering voor de het exploitatietekort van de parkeergarage Dorpsstraat ad € 673.701 uit de grondexploitatie gehaald. Dit leverde in 2015 een incidenteel voordeel op. Voor dit bedrag willen we nu een bestemmingsreserve Exploitatietekort

Dorpsstraat ten laste van de Algemene Reserve vormen. Met deze bestemmingsreserve kunnen we dan volgens de huidige ramingen het exploitatietekort tot en met 2023 dekken. Voorts ramen we de aanwending van deze reserve ad € 115.000 ter dekking van het exploitatietekort op de parkeergarage Dorpsstraat voor 2016. Zie programma 2 voor raming van exploitatie-uitgaven en -inkomsten.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is bijgesteld na doorrekening van de decembercirculaire 2015. Deze bijstelling leidt per saldo tot een voordeel van € 320.000 in 2016. Dit voordeel loopt op tot € 583.000 in 2019.

In de algemene uitkering is een bedrag opgenomen voor het organiseren en uitvoeren van het referendum over de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne op 6 april jl. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van circa € 39.000.

Ook is in deze uitkering een bedrag van € 4.000 voor de uitvoering van de nieuwe Wet Taaleis Participatiewet.

Integratie-uitkering Sociaal domein

Volgens de decembercirculaire 2015 van de algemene uitkering vindt de volgende mutatie in de rijksuitkering voor 2016 plaats van:

1. Wmo : € 47.042 -
2. Jeugd : € 10.992 -
3. Re-integratietrajecten : € 7.001 -

De lagere rijksuitkering voor Wmo en Jeugd wordt in mindering gebracht op de stelpost Sociaal Domein. De lagere uitkering voor re-integratie leidt tot een verlaging van de bijdrage aan het werkbedrijf voor dit onderdeel. Per saldo budgettair neutraal. Het geld voor de re-integratietrajecten verrekenen we met het werkbedrijf.

Stelpost algemeen

In de begroting 2016 was een stelpost opgenomen voor de verzekeringen. Deze wordt nu geheel ingezet en leidt tot een nadeel van € 10.000. Hier staan diverse kleine voordelen tegenover op de verschillende programma's. Per saldo betreft het een budgetneutrale aanpassing.

Kosten bedrijfsvoering

De CAO-loonsverhoging van 3% per 1 januari 2016 en de verhoging van de pensioenpremies per 1 april 2016 zijn in deze Voorjaarsnota verwerkt. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 405.000. Daarnaast is de stelpost inhuur incidenteel verhoogd met € 100.000. Verder zijn er nog enkele kleine mutaties verwerkt die leiden tot een voordeel van € 32.000.

Reserve lopende projecten

In 2015 is het restant budget van € 98.000 voor Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) toegevoegd aan de reserve lopende projecten. Het budget wordt nu voor 2016 beschikbaar gesteld en onttrokken uit de reserve. Zie ook programma 4.

Reserve egalisatie bijdrage ODRN

De onttrekking uit deze reserve van € 144.000 is ter dekking van de hogere bijdrage aan de ODRN. Zie ook de toelichting op programma 3.

Reserve exploitatietekort Kulturhus Den Ienloop

De exploitatie van Kulturhus Den Ienloop is bijgesteld. Het tekort wordt gedekt uit deze reserve. Zie ook programma 4.

4. Ontwikkelingen paragrafen

Lokale heffingen

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de lokale heffingen.

Weerstandsvermogen

Hieronder vindt u de nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot het weerstandsvermogen. Bij de jaarrekening en de begroting wordt een doorrekening gemaakt van de weerstandscapaciteit en de weerstandsratio.

Risico's

Onkruidbestrijding

Tot 15 maart 2016 mochten wij als overheid onkruid bestrijden met chemische bestrijdingsmiddelen. Per 15 maart jl. is hier een (landelijk) verbod op gekomen. Nu mag onkruid alleen nog met heet water/stoom of borstelen bestreden worden. Dit is minder effectief en leidt tot een forse kostenstijging. Deze meerlast wordt via deze Voorjaarsnota in de begroting 2016 verwerkt. Het risico is daarmee komen te vervallen.

Bijzondere basisschool

Stichting de Adaptieve School Berg en Dal heeft bij de gemeenteraad een aanvraag ingediend voor het opnemen op het Plan van Scholen 2017-2019 van de algemeen bijzondere basisschool de Spark. De beoogde locatie is Berg en Dal. Voor 1 augustus 2016 dient de gemeenteraad een besluit te nemen over de aanvraag. Bij honorering wordt het plan ter goedkeuring aan de Minister gezonden die vóór 1 januari 2017 een besluit neemt. Bij een positief besluit komt de school vanaf 1 augustus 2017 voor bekostiging in aanmerking. De gemeente is dan verantwoordelijk voor de huisvesting van de nieuwe school, hetgeen naar alle waarschijnlijkheid financiële consequenties voor de gemeente zal hebben.

Weerstandsvermogen

Stille reserve € 111.000 Dorpshuis Kekerdom

In 2012 heeft de toenmalige gemeente Ubbergen het pand aan de Weverstraat 92 te Kekerdom, het Dorpshuis Kekerdom verkocht aan Triple Me Holding B.V. voor € 110.000. Door het faillissement van de holding is dit gebouw weer in eigendom van de gemeente gekomen. We hebben voor dit gebouw geen boekwaarde opgenomen, waardoor het gebouw als een stille reserve kan worden aangemerkt. Het bedrag van € 111.000 is de WOZ- waarde van dit gebouw.

Onderhoud kapitaalgoederen

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot onderhoud kapitaalgoederen.

Financiering

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de financiering.

Bedrijfsvoering

Hieronder vindt u de nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijfsvoering.

Baanafpraak arbeidsbeperkten

Onze gemeente heeft het convenant baanafpraak van de SAR ondertekend. De SAR (Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen) is een samenwerkingsverband van de zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen (Nijmegen, Mook en Middelaar, Druten, Beuningen, Berg en Dal, Wijchen en Heumen).

In dit convenant is afgesproken dat wij aansluiten bij de regionale doelstelling van de SAR om extra banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking die behoren tot de doelgroep van de landelijke baanafpraak. Deze doelstelling vloeit voort uit de landelijke baanafpraak, afgesloten in het Sociaal Akkoord.

Bij onze gemeente gaat het om 10 banen. Er wordt van uit gegaan dat we ieder jaar 2 banen realiseren, zodat we in 2020 op het niveau van 10 zitten. Eén baan kost circa € 25.000.

Verbonden partijen

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de verbonden partijen.

Grondbeleid

Hieronder vindt u de ontwikkelingen met betrekking tot het grondbeleid.

De Grondexploitaties zijn geactualiseerd bij de jaarrekening 2015. U wordt hierover geïnformeerd in de jaarrekening 2015 en middels een afzonderlijk raadsvoorstel "Actualisatie grondexploitaties 2016". Deze informatie wordt u aangeboden in dezelfde vergadering van de gemeenteraad, als deze Voorjaarsnota 2016.

In het boekjaar 2016 wordt de grondexploitatie van het Centrumplan Groesbeek ontvlecht en op onderdelen afgesloten.

Daarnaast moet de nieuwe regelgeving die geldt vanaf boekjaar 2016 in de begroting 2016 worden verwerkt. In maart 2016 heeft de commissie Bbv onder andere een tweetal notities vastgesteld die gevolgen hebben voor de grondexploitaties. Dit zijn de notitie "Faciliterend grondbeleid" en de notitie "Grondexploitaties 2016".

In september van dit jaar volgt er nog een raadsvoorstel over de ontvlechting van de grondexploitaties van het centrumplan en over de verwerking van de nieuwe regelgeving in de grondexploitaties.

5. Bijlagen

5.1 Specificatie Financieel MeerjarenPerspectief Voorjaarsnota 2016

Tabel: Financieel Meerjarenperspectief (FMP) t/m Voorjaarsnota 2016

Bedragen x € 1.000

	2016	2017	2018	2019
FMP Programmabegroting 2016	0	-26	-15	199
Besluitvorming				
1e begrotingswijziging (amendement LOP)	-50	-50	-50	-50
dekking tlv algemene reserve(1e wijz. 2016)	50			
Dividend Vitens	15	-3	-9	
Begroting GGD Gelderland-Zuid				
- extra bijdrage	-34			
- dekking tlv stelpost wmo	4			
- dekking tlv algemene reserve	30			
Samenwerkingsovereenkomst ROB 2016				
- extra kosten	-23			
- dekking t.l.v. stelpost wmo	23			
Herontwikkeling WAS-mast in Beek	3			
Subsidieverlening Jeugdhulp Blok C1 en C2, 2016				
- bijdrage gemeente Berg en Dal voor blok C	-159			
- dekking t.l.v. stelpost wmo	159			
Aanpassing sporthal De Duffelt				
- kapitaallasten	-9	-9	-9	-9
- dekking t.l.v. reserve dekking kapitaallasten	9	9	9	9
Dividend DAR	33			
Overloop 2015				
- diverse mutaties Najaarsnota 2015 (budgetoverheveling)	-399			
- dekking tlv reserve lopende projecten	399			
- Medegebruik Montessoricollege door Werkenrodeschool	1	2	3	4
- Verduurzamen sporthal Heuvelland	2	2	3	3
Herijking Regionaal Programma Werklocaties				
- kosten onderzoek	-4			
- dekking t.l.v. onvoorzien	4			
Aanleg kunstgrasveld Achilles '29	0	-47	-46	-45
Benoeming raadsadviseur	-6	-6	-6	-6
Begeleiding statushouders door Muchtelingenwerk				
- subsidiemaatschappelijke begeleiding statushouders	-32			
- hogere rijksbijdrage opvang statushouders	38			
Oprichting BVO t.b.v. doelgroepenvervoer				
- eenmalige oprichtingskosten	-32			
- dekking t.l.v. onvoorzien	32			
Begrotingswijziging Veilig thuis 2016 (GGD)				
- kosten project Veilig thuis	-66			
- dekking t.l.v. stelpost wmo	66			
Vervanging kunstgrasveld Achilles '29	0	15	15	14
Totaal besluitvorming	54	-87	-90	-80
Bekende ontwikkelingen				
Schrappen Intensivering nieuw werk	200	200	200	200
Schrappen besparing uitkeringskosten	-200	-200	-200	-200
Instellen reserve Egalisatie bijdrage ODRN				
- dotatie reserve Egalisatie bijdrage ODRN	-300			
- dekking t.l.v. algemene reserve (herindelingskrediet)	300			
Dorpshuis Kekerdomein				
- kosten overname dorpshuis	-110			
- dekking t.l.v. algemene reserve	110			

Instellen reserve Exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat				
- dotatie reserve Exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat	-674			
- dekking t.l.v. algemene reserve	674			
Exploitatie parkeergarage Dorpsstraat				
- exploitatiekosten	-115	-101	-83	-68
- dekking t.l.v. reserve exploitatietekort parkeergarage	115	101	83	68
Totaal bekende ontwikkelingen	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen				
Organiseren referendum associatieovereenkomst Oekraïne	-30			
Bijdrage Stadsregio	53			
Beschermende maatregelen-doodschouw	20	20	20	20
Onkruidbestrijding	-100	-100	-100	-100
Natuurlijk groen	-73	-73	-73	-73
Riolering	247	251	210	201
Versterken innovatiekracht bedrijven (innovatievouchers)	-35			
Dekking innovatievouchers uit budget Maatwerk Werkbedrijf	35			
Ozb basisscholen	-20	-20	-20	-20
Leerlingenvervoer	-50	-50	-50	-50
Zwembad De Lubert	-79	-29	-28	-28
Wet Buig				
- extra inhuur	-50			
- hogere uitkeringslasten	-1.656	-1.656	-1.656	-1.656
- hogere rijksbijdrage	1.998	1.998	1.998	1.998
Bijzondere bijstand	-400	-400	-400	-400
Extra kosten begeleiding statushouders	-50	-50	-50	-50
Re-integratietrajecten Werkbedrijf	7	12	16	19
Wet Taaleis	-4	-8	-8	-8
Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)	-99			
Stelpost Sociaal domein	58			
Subsidie maatschappelijke opvang	10	10	10	10
Afkoop regresrecht Wmo	13			
Bijstelling exploitatie Kulturhus Den Ienloop	-80	-25	-25	-25
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	36	36	36	36
Gezond in Berg en Dal	-27			
Bijdrage ODRN	-144			
Algemene uitkering	320	251	539	583
Integratie-uitkering sociaal domein	-65	-12	-16	-19
Stelpost algemeen	-10	-10	-10	-10
Kosten bedrijfsvoering	-473	-373	-373	-373
Bijdrage reserve lopende projecten (HHT)	99			
Bijdrage reserve Egalisatie bijdrage ODRN	144			
Bijdrage reserve exploitatietekort Den Ienloop	77	21	20	19
Diverse kleine mutaties	-16	-12	-15	-13
Totaal nieuwe ontwikkelingen	-344	-219	25	61
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2016	-290	-306	-65	-19
Actueel FMP	-290	-332	-80	180

5.2 Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

Griffiersnummer:	
Onderwerp:	Voorjaarsnota 2016
Datum B&W-vergadering:	17 mei 2016
Datum raadsvergadering:	16 juni 2016
Datum carrousel:	2 juni 2016
Portefeuillehouder:	S. Fleuren
Ambtenaar:	J.M.G. Jeurissen
Telefoonnummer:	024 30130750
e-mailadres:	H.Jeurissen@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-16-39346
Documentnummer:	VB/Raad/16/00278

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Conform de voorstellen in de voorjaarsnota akkoord te gaan met de instelling van
 - a. Reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat
 - b. Voorziening onderhoud parkeergarage Dorpsstraat
 - c. Reserve egalisatie bijdrage Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
2. De voorjaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting 2016 overeenkomstig te wijzigen
3. Het negatieve begrotingssaldo van € 290.000 te onttrekken uit de algemene reserve, indien bij het opstellen van de jaarrekening 2016 blijkt dat dit saldo zich daadwerkelijk voordoet.

Toelichting

Hierbij bieden wij u aan de Voorjaarsnota 2016. Met deze Voorjaarsnota rapporteren wij over de voortgang in de uitvoering van de lopende programmabegroting.

Burgemeester en wethouders van Gemeente Berg en Dal

De secretaris,
J.W. Looijen

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage
Bijlage ter inzage griffier

De raad van de gemeente Berg en Dal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Berg en Dal van 17 mei 2016 en de Voorjaarsnota 2016;

besluit :

1. Conform de voorstellen in de voorjaarsnota akkoord te gaan met de instelling van
 - a. Reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat
 - b. Voorziening onderhoud parkeergarage Dorpsstraat
 - c. Reserve egalisatie bijdrage Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN).
2. De voorjaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting 2016 overeenkomstig te wijzigen.
3. Het negatieve begrotingssaldo van € 290.000 te onttrekken uit de algemene reserve, indien bij het opstellen van de jaarrekening 2016 blijkt dat dit saldo zich daadwerkelijk voordoet.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 16 juni 2016.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

J.A.M. van Workum

mr. M. Slinkman